

ÎNVĂȚĂTURA SFÂNTULUI GRIGORIE DE NYSSA DESPRE PURCEDEREA DUHULUI SFÂNT DIN TATĂL ȘI STRĂLUCIREA LUI ÎN FIUL

Prof. univ. dr. Vasile CRISTESCU
Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”,
Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Abstract

In his treatise Against Eunomium Saint Gregory of Nyssa specifies both the fundamental lines of the teaching of the Eastern Church regarding the Person of the Holy Spirit in His relationship with the Father and the Son and the exegesis of the biblical passage from II Corinthians 3, 17 in order to answer and correct the subordinationist interpretation of Eunomius concerning this place. According to St. Gregory, the words of the Apostle „The Lord is Spirit” from the mentioned biblical place identify the essence of Scripture, that is, the Lord, with the Holy Spirit. But the Holy Spirit is seen by St. Gregory in His relation to the Father and to the Son, as we see in the above-mentioned treatise as well as in other writings of his to which we refer in the present study. St. Gregory emphasizes the reality that the Eternal Son is the glory of the Father and likewise the Spirit of Christ is the glory of the Son. At the same time, he clearly distinguishes the two relationships that characterize the Holy Spirit: to have the cause in the hypostasis of the Father and to shine through the Son. According to Saint Gregory Palamas, nowhere does this bearer of God say or think that the Son is the cause.

Keywords: The Holy Spirit, Lord, the Son-the glory of the Father, the Spirit of Christ-the glory of the Son, the Father the cause, the Son and the Holy Spirit-caused

În opera Sfântului Grigorie de Nyssa, învățătura despre Duhul Sfânt ocupă un loc deosebit. Această realitate este legată atât de importanța fundamentală a învățăturii despre Duhul Sfânt pentru dogma Sfintei Treimi, cât și de luarea de poziție a Sfântului Grigorie față de Eunomiu și de macedonieni. Față de Eunomie, care a scris o lucrare împotriva Sfântului Vasile cel Mare, intitulată *Apologia apologiei*, Sfântul Grigorie a compus tratatul *Contra Eunomium*¹, combătând pas cu pas doctrina lui Eunomie.

¹ SFÂNTUL GRIGORIE DE NYSSA, „Contra Eunomium libri”, I et II, în *Gregorii Nysseni Opera I, II*, ed. de Werner Jaeger, Leiden, 1960. AMBROISE DE MILAN, „Traité sur l’Évangile de S. Luc”, vol. II, Livres VII-X, texte latin, introduction, traduction et notes de Gabriel Tissot, în *Sources Chrétiennes*, vol. 52, Les Éditions du Cerf, Paris, 1958, pp. 135-138.